

veziLO

GLASILO DELOVNIH LJUDI DO BETI, KOMET

Odločno proti nočnim izmenam

Osnutek predloga za predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije proti nočnemu delu in za njegovo sicer postopno, toda pospešeno ukinitje v industriji, gradbeništvu in prometu, ki so ga pripravili v strokovnih službah RS ZSS (Senka Namar), je zasnovan skladno s stališči 9. kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Iz osnutka povzemamo nekaj zanimivih ugotovitev. Gre namreč za dvojje: prvič, za ukinitve nočnega dela žensk v vseh tistih industrijskih panogah, v katerih je po mednarodni konvenciji nočno delo žensk prepovedano (št. 89 – Jugoslavija jo je ratificirala že leta 1955); in drugič, za hkratno širšo akcijo za še doslednejše varstvo pri delu povsod tam, kjer delovni proces še vedno narekuje delo ponoči.

Delo v nočni izmeni je že samo po sebi med najtežjimi telesnimi in duševnimi obreme-

nitvami delavčevih zmogljivosti, in to še posebno tedaj, ko se vrsti skozi daljše časovno obdobje. Prav je, da je bila že pred leti dosežena absolutna prepoved nočnega dela za mladoletnike.

Skupna in organizirana petletna akcija sindikatov (od leta 1973 do 1978), republiškega sekretariata za delo in gospodarske zbornice za omejitve nočnega dela žensk teče še naprej in uspehi so vidni predvsem tam, kjer so nosilci teh težavnih prizadevanj v OZD postale osnovne organizacije Zveze sindikatov. Veliko je že storjenega, ne glede na to, da se morajo v mnogih primerih še vedno spopadati z okamenelimi ekonomističnimi stališči, ki jim je še kar naprej nočno delo verjetno edini ugodni kazalec za gospodarsko izrabo instaliranih moči opreme in za poslovno uspešnost. Zato pa tudi marsikje na

veliko navajajo najrazličnejše razloge za potrebnost nočnega dela žensk. V tekstilni industriji npr. tudi take o pomanjkanju moških delavcev, ker pač to delo zanje baje ni zanimivo, češ da gre za tipična ženska opravila, da je tekstilna industrija v glavnem v manj razvitih ob-

činah in tako rešujejo nezaposlenost itd. (o tipično nizkih osebnih dohodkih v tekstilni industriji pa ni niti besedice). Vse skupaj je seveda huda ovira za reševanje tega problema, ne glede na to, da je danes že uveljavljeno spoznanje, kako je nočno delo pravzaprav nasilje, ki se pokaže najprej v značilnih psihosomatskih boleznih, pa tudi v velikih odsotnostih z dela ter v zmanjšanem delovnem učinku itd. in ne nazadnje tudi še v prevelikem številu nesreč pri delu.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Zaključni računi

Na posvetu o akciji zaključni račun, ki smo ga imeli predsedniki OOS iz Kometa 18. 1. 1979, smo se dogovorili o poteku te akcije, ki jo vodi sindikat.

Pri nas smo že drugi dan sklicali kratek sestanek s predsedniki: DS, IO podjetja, mladine, sekretarjem ZK in računovodjem. Z računovodjem smo se dogovorili, da bo akcija potekala nemoteno in da bo globalni obračun oziroma analiza poslovanja gotov do omenjenega roka, to je do 31. 1. 1979. 22. 1. 1979 smo imeli razširjeni strokovni kolegij, kjer smo se dogovorili in zadolžili poslovodni organ in računovodsko službo, da bo analiza gotova in dana v javno razpravo; tako je tudi potekalo. Takrat smo se dogovorili in zadolžili strokovne službe, da naredijo kratek povzetek iz ocene zaključnega računa in da ga bo vsak zaposleni dobil v roke pismeno, na listu ali dveh, da bo vsak seznanjen z analizo poslovanja pred zbori delovnih ljudi. To so naše službe storile.

V času od 7. 2. do 12. 2. 1979 smo razpravljali o analizi poslovanja na vseh DPO in samoupravnih organih podjetja. 14. 2. in 15. 2. pa smo že imeli to analizo na zborih ljudi.

Na teh zborih smo razpravljali tudi o gospodarjenju v samoupravnih interesnih skupnostih z usmerjanjem več zbranih sredstev tako imenovanih viških. V sami razpravi so bile pripombe, kako mora sploh priti do viškov, da se bi dali izračunati pred izdelano prispevno stopnjo, da bi bila le-ta toliko nižja. Pri nas smo menili, oziroma je bil sprejet predlog, kot ga je pripravil izvršni svet občine, naj bi se ta višek razdelil po 1. varianti s prispevkom telesnokulturni skupnosti za izgradnjo športnega igrišča pri Beti, ker menimo, da teren, ki je predlagan, ni še dovolj utrjen in bi se šlo v gradnjo igrišča pri osnovni šoli. Vsi dobro vemo, da razen telovadnice nimamo nič in smo igrišča še kako potrebni.

Z. MISMAŠ

Delavke Kometa so imele ob osmem marcu proslavo, ki je lepo uspela. Pripravila jo je Marjetka Žele s skupino recitatork. Ženske so z zanimanjem prisluhnile pesmim in sodobnejše slovenske literature. (Foto: J. Žele)

(Nadaljevanje s 1. str.)

Nočnega dela res marsikje ne bo mogoče povsem odpraviti (npr. v zdravstvu in podobnih dejavnostih). Zato pa bo treba iskati rešitve morda v boljši in ustreznejši razdelitvi delovnega časa. Prisluhniti bo treba tudi izvedencem medicine dela, ki neprestano opozarjajo na posledice nočnega dela in se zato zavzemajo za njegovo dosledno odpravo. Kjer pa tega vendar ne bo mogoče povsem ukiniti, pa priporočajo zagotovitev posebnega varstva delavcev med nočnim delom — prav to so sprejeli tudi sindikati med svoje primarne obveznosti. In še več: osnovne organizacije Zveze sindikatov se vedno bolj zavzemajo tudi za razširitev varstva otrok mater, ki delajo ponoči.

Analizo o vseh teh vprašanjih, ki zadevajo nočno delo žensk, torej o vsej tej obširni in zahtevni problematiki, naj bi po osnutku predloga pripravili sindikati do konca junija letos. Zadnji rok za celotno ukinitve nočnega dela predlagajo za industrijo, gradbeništvo in promet do konca leta 1981, saj povsod res zaradi navedenih ovir — ne bo šlo gladko. Zato naj bi z družbenim dogovorom opredelili „izjemne“ primere kot pogoj za morebitno nočno delo žensk. Predlagajo še, naj bi o tej problematiki razpravljali tudi skupnost zdravstvenega varstva in skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja, da bi tako dobili še širši pregled nad problemom in da bi se ga potem res mogli lotiti kar se da kompleksno.

O stališčih predsedstva oziroma republiškega sveta ZSS o tej problematiki bomo še poročali.

JR

Na posnetku je ena od pregledovalk moškega Jockey perila v Mimi peči. Kontrola je ostra, delavka pa mora pregledovati dnevno 470 izdelkov. Foto: J. Žele

Naš diolen gre še zmeraj dobro v prodajo. Tukaj vidimo Jerneja Čmuglja v kamionu, kako lovi balo. (Foto: J. Žele)

Pionir kot pionir

Pred letom dni smo se ob tem času pogovarjali in pripravljali na gradnjo nove proizvodne hale za „Beti“ Metlika TOZD Kodranka.

Uvideli smo, da investitorje lahko zadovoljimo in jim pomagamo pri uresničitvi gradnje objektov le s tem, da prevzamemo vsa dela. Tako smo za objekt „Beti“ Metlika organizirali delovno ekipo pod naslovom „Inženiring program Beti“.

V to ekipo so vključeni predstavniki vseh enot, ki so udeležene pri uresničevanju programa:

- TOZD Projektivni biro,
- TOZD Gradbeni sektor Novo mesto,
- TOZD TOGREL Krško,
- DSSS z oddelki razvoja, priprave dela, kalkulacije z oddelkom za kooperacijo, varnostno službo in finančno službo,
- TOZD SPO Novo mesto.

Določen je bil tudi vodja „Inženiring programa Beti“. Le-ta vodi in usklajuje delo vseh udeležencev pri uresničitvi gradnje. Tesno sodeluje z investitorjem že pri izdelavi ponudbe, usklajuje izdelavo projekta z izdano ponudbo in podpisano pogodbo, pridobi vsa potrebna soglasja (to je prej opravil investitor sam), nato uvede v delo gradbeno operativno, zatem pa do konca gradnje neprestano sodeluje in usklajuje delo med gradbeno operativno in investitorjem. To novost bomo po uvedbi TOZD „Inženiring“ vpeljali na vsa gradbišča.

20. februarja 1979 bo minilo šele eno leto, odkar je bila podpisana prva pogodba za projektiranje in vodenje inženiring poslov pri tovarni Beti Metlika.

Pogodba za izdelavo projektov, vodenje inženiring poslov, gradbenih, obrtniških in instalacijskih del znaša 75.000.000,00 din. V tem znesku pa še niso upoštevana dela zunanje ureditve, zunanje kanalizacije in zunanjih priključkov.

Objekt zajema 11.060 m² koristne površine. V njem bo proizvodna dvorana, skladišča, barvarna, energetski prostori z delavnicami ter dodatek za garderobe, pisarne in laboratorije.

Pohvaliti je treba investitorja, da je že pri projektni zasnovi mislil na ugodne delovne razmere delavcev v proizvodnji. Tako bodo narejene prezračevalne klima naprave, prostori bodo dobro osvetljeni, posebno lepo in udobno pa bodo urejene garderobe in sanitarije.

TOZD gradbeni sektor Novo mesto kot glavni nosilec poslov je imenoval za vodjo gradbišča Jožeta Strnada in tako so prvi stroji zaorali 15. maja 1978, ter izkopali 20.000 m³ zemlje. Tu smo tudi izkoristili novo tehnologijo in bo objekt v celoti zgrajen iz montažnih elementov vse od stebrov, nosilcev, strešne konstrukcije in fasade. Vse te elemente smo pripeljali iz tovarne TOGREL v Krškem preko Gorjancev v skupni teži 6500 ton. Čeprav je to velika teža in razdalja za prevoz, se je ta tehnologija gradnje pokazala kot hitra in uspešna.

Poleg montažnih elementov smo vgradili še 5000 m³ betona, 50.000 opečnih enot, 550 m³ siporeksa, 9.000 m³ gramoz za tampone, 280 ton betonskega železa in še veliko drugega materiala.

Med gradnjo smo naleteli na mnogo težav. Že pri zemeljskih

delih nas je oviralo razmočeno zemljišče.

Dvakrat nam je ob nalivu voda poplavlila gradbišče. Zelo težka je bila montaža, saj so bili posamezni elementi težki od 10 do 15 ton. Transport iz Krškega je bil težaven. Zaradi slabega vremena in zasneženih cest so ostajali naloženi kamioni na cesti nekaj ur ali celo dni. Težave so bile pri temeljenju. Potrebne so bile razne poglobitve temeljev in sanacija zemljišča po navodilih Geološkega zavoda iz Ljubljane. Velike količine betona smo morali vgraditi v nepretrganem času. Zato smo večkrat betonirali ves dan, vso noč in še naslednji dan ter vgradili vsakokrat približno 600 m³. Ta beton je bilo seveda treba pripeljati iz Novega mesta. Vreme nam je zelo nagajalo: enkrat je bil hud mraz, drugič zasnežena ali ledena cesta, tretjič močan dež. Nekajkrat smo morali prenehati z montažo in krovskimi deli zaradi hitre ohlavitve in na novo zapadlega snega.

Vendar smo te operativne težave kot gradbinci znali uspešno premagati.

Zdaj imamo na gradbišču 140 zaposlenih, dela pa še 60 delavcev naših pogodbenih kooperantov.

Cas za dograditev je zelo kratek. Za konec vseh del je s pogodbo določen 20. april 1979. Zaradi naštetih težav so dela res nekoliko v zaostanku, vendar bomo končni rok dosegli in s tem zadovoljili investitorja.

Objekt je že toliko zgrajen, da montirajo stroje in strojno opremo za novo proizvodnjo.

Mislim, da je gradnja takega objekta velika in težka naloga za izvajalca in investitorja. Moram priznati, da smo pri investitorju naleteli na zelo sposobne in delovne ljudi, ki znajo premisliti in pravočasno ukrepati, če zaidemo v težave. Menim, da je prav tako, saj je tako delo eden glavnih pogojev, da bomo uspešno in pravočasno uresničili zastavljeno nalogo.

Z izgradnjo takega objekta in dobavo nove strojne opreme bo celotni kolektiv Beti veliko pridobil. Tu bodo zaposleni dosegli veliko storilnost, kar se bo odrazilo v boljših osebnih dohodkih. Menim, da tak objekt ni le pridobitev za „Beti“, ampak bo nova proizvodnja koristila tudi širšemu družbenemu razvoju kraja samega.

To je torej pravi zagon razvoja, zato bomo vedno radi pomagali pri uresničevanju novih nalog.

Vodja inženiring programa Beti
NIKO JAKLIČ

Znaje, delo, izobraževanje

Obdobje, v katerem živimo, je izredno dinamično. Priča smo zelo hitremu razvoju tehnike in tehnologije, saj je vse več tehničnih rešitev, ki postanejo zastarele in neuporabne že prej kot v desetih letih. Prav tako se z uveljavljanjem samoupravljanja zelo hitro spreminjajo tudi naši družbeni odnosi. Iz dneva v dan raste proizvodnja materialnih dobrin, tako tistih, ki so potrebne za življenje, kot drugih, s katerimi si življenje olepšujemo. Celoten razvoj gre v smer lažjega, bolj avtomatiziranega in visoko produktivnega dela, ki pa zahteva tudi drugačnega delavca. Vse manj je pomembna fizična moč in spretnost, vse bolj postaja pomembno znanje. Ta ugotovitev velja za visoko zahtevna opravila v enaki meri kot za srednja in manj zahtevna dela in naloge.

V procesu učenja v redni šoli pridobljeno znanje hitro zastareva, zato znanje izgubi svojo vrednost, če ga ne obnavljamo in dograjujemo. V današnjem tempu razvoja tehnike zastari znanje že po nekaj letih. Kdor razvoju svoje stroke ne sledi, kdor ne dopolnjuje svojega znanja, ga bo tok življenja in dogajanj kmalu pustil ob strani. Sodobne naprave in stroji so vedno narejeni po zadnjih izsledkih v tehničnem in tehnološkem razvoju.

Izobraževanje vse bolj postaja neprestan proces, ki se ne zaključi takrat, ko nam poklicna, tehnična, višja ali visoka šola izda zaključni izkaz ali diplomu o poklicni usposobljenosti, ampak se mora nadaljevati v celotni dobi človekovega življenja in ustvarjanja. Oblike izobraževanja ob delu so različne, za vse pa je značilno, da so predvsem odvisne od človekove volje in prepričanja o potrebnosti dopolnjevanja znanja. Danes poznamo izobraževanje v različnih oblikah: seminarjih, tečajih in šolanjih, ki jih organizirajo šole, delavske univerze, izobraževalni centri ali same delovne organizacije; dopisno izobraževanje; razne oblike izrednega šolanja ter samoizobraževanje.

Razne delovne organizacije za izobraževanje odraslih skušajo svoje izobraževalne programe

čimbolj prilagoditi današnjim potrebam delovnega človeka.

Ena izmed takih organizacij je tudi Zavod za tehnično izobraževanje Ljubljana. S svojimi izobraževalnimi programi na tehničnem področju želi s kratkimi seminarскими načini dela pomagati delavcem in jim ponuditi tisto znanje, ki ga ob svojem vsakodnevnem delu najbolj potrebujejo. To so predvsem programi dopolnilnega in funkcionalnega izobraževanja delovodij in skupinovodij; izobraževanje delavcev, ki se ukvarjajo z industrijsko pnevmatiko in hidravliko, ceneno avtomatizacijo, s preoblikovalno tehniko; izobraževanje delavcev, ki se ukvarjajo s proble-

mi vzdrževanja delovnih sredstev; usposabljanje delavcev za voznika viličarja, upravljalca mostnih žerjavov, kurjača, skladiščnika, telefonista in podobno. Za ilustracijo naj navedemo del programa, ki je predviden za meseca marec in april 1979:

— štiridnevni seminar **HIDRAVLIKA V INDUSTRIJI**, I. stopnja 2. — 5. 4.

— tridnevni seminar **VZDRŽEVANJE HIDRAVLIČNIH NAPRAV** 9. — 11. 4.

— petdnevni seminar **TRŽNA POLITIKA TER NABAVNO IN PRODAJNO POSLOVANJE V OZD** 9. — 13. 4.

— usposabljanje za **VOZNIKA VILIČARJA** 2. 4.

— usposabljanje za **KURJA-**

ČA NIZKOTLAČNIH KOTLOV, pričetek 16. 4.

Podrobnejše informacije o naštetih in drugih seminarjih, tečajih in šolanjih Zavod za tehnično izobraževanje redno pošilja izobraževalnim ali kadrovskim službam v delovnih organizacijah.

Delavci, ki jih taka oblika izpopolnjevanja znanja zanima, lahko dobijo informacije v že imenovanih službah ali tudi direktno na zavodu (Ljubljana, Langusova 21, tel. 061 22-270).

ZAVOD ZA TEHNIČNO IZOBRAŽEVANJE LJUBLJANA

Knjižnica Sindikati

Zbirka „Delavske enotnosti“ Knjižnica sindikati izhaja že šesto leto in se je medtem po svoji vsebinski strani že dobro uveljavila: za člane vodstev osnovnih organizacij Zveze sindikatov in organov sindikatov v občini in republiki je postala nepogrešljiva. Zato želimo, da bi to zbirko še bolj razširili in prosimo uredništva glasil v združenem delu, naj v ustreznih oblikah opozorijo svoje kolektive na te brošure, ki so zares vedno sproti aktualni priročniki za vsakega sindikalnega delavca in samoupravljalca. Predlagamo, naj bi prek osnovnih organizacij

Zveze sindikatov tudi posamezniki postali redni (kolektivni) naročniki te izredno poceni zbirke.

Zadnji dve brošurici, št. 16 in 17, prinašata gradivo z lanskega 9. kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Kmalu pa bo izšla še številka 18 z gradivom z 8. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije. (Številki 16 in 17 staneta 40 dinarjev).

V zalogi Delavske enotnosti je še nekaj izvodov prejšnjih izdaj brošur, ki jih še lahko dobite:

št. 3: O. Bručan in S. Grčar: **FINANČNO POSLOVANJE V SINDIKATIH** 20 dinarjev

št. 6: **SAMOUPRAVNO UREJANJE DOHODKOVNIH ODNOSOV V ZDRUŽENEM DELU** 40 dinarjev

št. 7: **AKTUALNE DRUŽBENOPOLITIČNE NALOGE SINDIKATOV DANES** 30 dinarjev

št. 8: **LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA — TEMELJNA NALOGA SINDIKATOV** 30 dinarjev

št. 9: B. Kavčič: **SAMOUPRAVLJANJE V ZDRUŽE-**

NEM DELU 40 dinarjev
št. 10: R. Albreht: **NOV KORAK PRI GRADITVI TEMELJEV SOCIALISTIČNE SAMOUPRAVNE DRUŽBENE UREDITVE** 8 dinarjev

št. 11: G. Sfiligoj: **GOSPODARJENJE V ZDRUŽENEM DELU** 30 dinarjev

št. 12: **TEHNOLOGIJA IN SAMOUPRAVLJANJE** 35 dinarjev

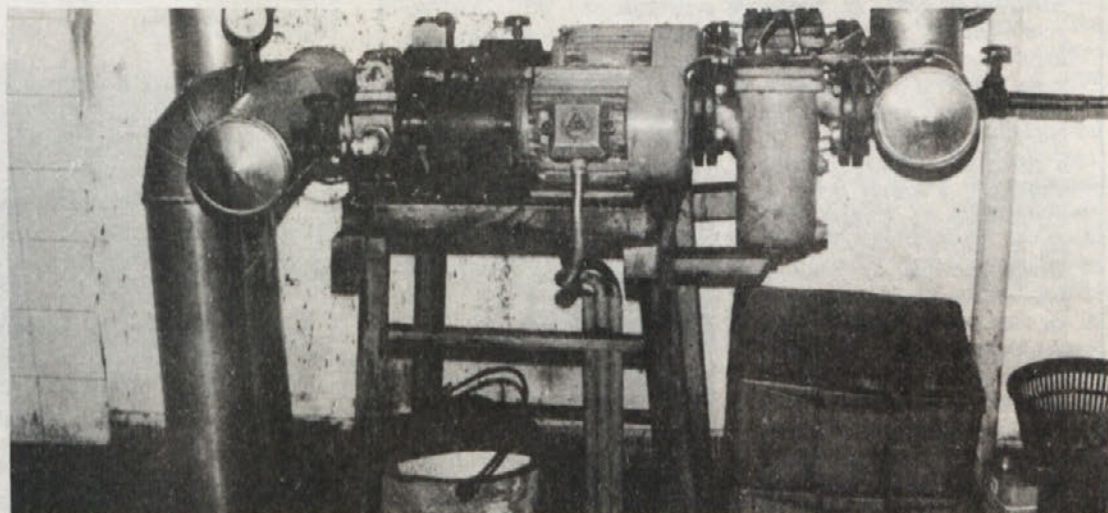
št. 13: **SINDIKATI IN UVELJAVLJANJE DOHODKOVNIH ODNOSOV V ZDRUŽENEM DELU** 25 dinarjev

P. Toš: **SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA** 8 dinarjev

št. 14: R. Albreht: **DRUŽBENA PREOBRAZBA ODNOSOV MED DELAVCI V PROIZVODNJI IN TRGOVSKIH ORGANIZACIJAH** 40 dinarjev

„KLUBI SAMOUPRAVLJALCEV“ — 30 dinarjev.

Naslov: ČGP Delo — TOZD Delavska enotnost, sektor prodaje edicij DE, Ljubljana, Dalmatinova 4, telefon prodaje 322-947, žiro račun SDK 50100-601-11807.

Komet — na sliki je črpalka za črpanje mazuta v dnevni rezervoar v kurilnici. Črpalka ne dela tako, kot bi morala, treba bo zamenjati nekatere dele. Težava pri nabavi rezervnih delov pa je ta, da je dobavni rok zelo dolg. In kaj se lahko zgodi, če črpalka popolnoma preneha delovati? Odgovor poiščite sami. (Foto: J. Žele)

Razporejanje delavcev

V zadnjem času prosijo delavci, naj jim razložim, ali je možna razporeditev delavca na dela in naloge v okviru iste TOZD, ali iz ene TOZD v drugo temeljno organizacijo združenega dela v sestavi iste delovne organizacije. Če je razporeditev možna, zakaj se ne objavlja oglas oz. razpis za opravljanje del in nalog in podobno. Da bi se izognili raznim dvomom pri uresničevanju tega instituta ter drugim negotovostim, ki jim imajo predsedniki komisij, podajam določila zakona o delovnih razmerjih, zakona o združenem delu ter s. spor. o združitvi v DO „Bet“.

Zakon o delovnih razmerjih (Ur. list SRS, št. 24/77) v 47. členu določa: Primere in pogoje, pod katerimi je mogoče razporediti delavca iz ene temeljne organizacije v drugo v isti delovni organizaciji na dela oz. k nalogam, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljeni delovni zmožnosti, določa s. sp. o združitvi v delovno organizacijo, primere in pogoje za razporejanje delavca iz ene temeljne organizacije v drugo temeljno organizacijo.

V drugem odstavku istega člena zakon določa, da sklene delavec delovno razmerje z delavci TOZD v drugi TOZD brez oglasa oz. javnega razpisa po določbi 34. člena istega zakona. Zasedbo del in nalog brez oglasa oz. javnega razpisa pozna tudi 24. člen istega zakona, čeprav kot izjemno.

Razporeditev nadalje obravnava tudi zakon o združenem delu, ki v drugem odstavku 171. člena določa: med trajanjem delovnega razmerja je lahko delavec v skladu s samoupravnim splošnim aktom (to je s. sp. o združitvi v DO) razporejen v TOZD, v kateri dela, na vsako delo oz. k vsaki nalogi, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti, na podlagi ugotovljenih delovnih potreb, v skladu z merili, ki jih določa omenjeni akt.

Pri razporejanju delavcev iz ene TOZD v drugo TOZD gre v bistvu za uresničevanje delavčeve dolžnosti, da opravlja dela in naloge, za katere je sklenil delovno razmerje in da tako sodeluje v

delovnem procesu in da izpolnjuje svoje delovne obveznosti, s čimer izpolnjuje naloge o temeljnih plana, s tem uresničuje ukrepe za čim uspešnejše uresničevanje dejavnosti. To pa so hkrati z zakonom primeroma omenjeni izhodiščni razlagi za razporejanje sploh, torej tudi za razporejanje iz ene TOZD v drugo TOZD; pri tem je treba izhajati iz zakonske definicije delovne organizacije, ki je samostojna samoupravna organizacija delavcev, povezanih s skupnimi interesi pri delu in organizaciji v temeljne organizacije v njeni sestavi. (drugi odstavek 16. člena ZZD).

Določba drugega odstavka 177. člena zakona o združenem delu pa izhaja iz opredelitve del in nalog nasproti delu in nalogam, ki naj zagotove uresničevanje zgoraj navedenih nalog in ciljev pa tudi izpolnjevanje delavčevih dolžnosti ter razvoj celovite osebnosti.

Ker zakona narekujejo, da mora biti razporeditev delavca iz ene TOZD v drugo urejena v s. sp. o združitvi v delovno organizacijo, je to vprašanje pri nas urejeno v XI. poglavju navedenega sporazuma. 157. člen istega sporazuma določa:

Delavec je lahko razporejen na dela iz ene v drugo temeljno organizacijo ali delovno skupnost, če se temeljni organizaciji ali delovna skupnost sporazumeta in če delavec na to pristane.

Delavec je lahko razporejen iz ene temeljne organizacije v drugo tudi na lastno prošnjo.

Delavec je lahko razporejen na delo v drugo temeljno organizacijo ali delovno skupnost brez svojega pristanka v primeru:

- ko je v temeljni organizaciji, v kateri dela, prišlo zaradi ekonomskih težav do presežka delavcev,

- ko je v temeljni organizaciji, v katero se delavec razporeja, prišlo do ekonomskih težav zaradi pomanjkanja delavcev njegove strokovnosti oz. poklica,

- ko je zaradi uvedbe tehničnih in tehnoloških izboljšav ali zaradi združitve v drugo temeljno organizacijo prišlo do presežka delavcev,

- kadar to zahteva proces dela pri proizvodnji enotnega oz. faznega proizvoda.

DESIMIR MILOVANOVIĆ

Predlogi za koš

V neki ljubljanski organizaciji združenega dela je na sestanku, ko so obravnavali končen predlog enega od samoupravnih aktov, nekdo vstal in vprašal, zakaj niso niti z besedo omenili njegovih dveh pisemnih predlogov, ki jih je poslal delovni skupini. Predsednik skupine mu je odgovoril, da so jih ocenili kot nepotrebne in zato zavrnil.

Zakaj niste omogočili, da bi jih dobili na vpogled tudi drugi člani kolektiva, je spraševalec drezal naprej.

In zakaj bi morali tudi druge obremenjevati s tem?, je nadaljeval predsednik.

Zakaj pa smo v novem aktu morali spremeniti nekaj členov, za katere sem že pred leti opozarjal, naj jih spremenimo, vendar ste me tudi takrat zavrnil na podoben način, je vztrajal prizadeti.

Saj vsi vemo, da ste stalni nergač in da nam vedno radi nekaj zakuha, je bil končen odgovor, s katerim se je dialog tudi končal.

Lahko si mislimo, koliko članov kolektiva bo po takem pogovoru še ustvarjalno sodelovalo v razpravah o samoupravnih aktih.

26. februarja 1979 smo imeli občni zbor Industrijskega gasilskega društva.

Udeležili so se ga vsi člani gasilskega društva in gostje. O delu IGD je poročal tovariš Franc Bajuk. Leta 1978 smo imeli sektorsko tekmovanje, na katerem je bila naša ekipa edina ženska desetica v Občinski gasilski zvezi.

Dosegla je lepe uspehe, za kar se moramo zahvaliti tovarišu Firu, ki je počeval naša dekleta.

Kot gost je bil prisoten na občnem zboru tudi tovariš Fir, poklicni gasilec, ki je dejal, da je delovanje gasilcev v Kometu nekoliko zamrlo in da bomo morali v bodoče delati po točno začrtanem načrtu.

Občni zbor IGD v Kometu

Povabljeni tovariš Radovič, predsednik Občinske gasilske zveze Metlika, je pri pomnil, da manjkajo na zboru predstavniki sindikata, Zveze komunistov ter mladine in je predlagal, naj bi usposobili dve ženski desetini v obeh izmenah. Predsednik IGD Komet tovariš Tone Tomc pa je podal poročilo o programih za leto 1979. Poleg redne dejavnosti društva predvidevamo tudi kolektivne gasilske vaje v Kometu v Metliki in v obratu Stari trg.

Razen ženske desetine naj bi sestavili tudi moško, obe pa naj bi se pripravljali na tekmovanje.

V programu je tudi nabava motorne brizgalne ter zajetje vode na Metličici ter ureditev bazena, kar naj bi napravili skupno z delovno organizacijo Novoles.

M.Ž.

V Mirno peč skozi dim

Proslulo novomeško smetišče je smrdelo kot dihur, umazani Romi pa so brskali po njem, išoč kaj uporabnega. Dim se je valil preko ceste do barak, pred katerimi so posedali otroci, črnih obrazov, rok.

V naši temeljni organizaciji v Mimi peči pa so prešli stoddstotno na izdelovanje artiklov iz Jockey programa. Računajo z letno neto realizacijo šest milijard dinarjev, kar niso mačje solze. Z osvojitvijo Jockey programa so, tako pravijo, rešili vse zadrege za moškega. Delavke izdelujejo spodnje Jockey perilo, a tudi pižame, halje in majice iz merciriziranega bombaža. Pred dnevi so pripravili v Ber-

nardinu blizu Portoroža dvodnevni seminar za nosilce poslov in za prodajalce artiklov iz Jockey programa. Seminarju je prisostvovalo blizu osemdeset udeležencev, ki so se seznanili s petnajstimi novimi modeli iz moškega Jockey programa, dve najboljši prodajalki pa sta bili nagrajeni z dvodnevno izletom v Bruxeles. Ocenjevalci so upoštevali urejenost prodajalnega mesta, promet in pristop do kupca. Ob tem zapišimo še to, da je do zdaj v Sloveniji okoli petinsedemdeset prodajnih mest za Jockey perilo, možnosti za odpiranje v Jugoslaviji pa je še veliko.

Nekaj zelo spodbudnega smo videli v Mimi peči. Namreč zagnanost in resnost delavcev za dosego plana. Sleherni je osveščen, na kar kaže že to, da se adjustirke vsak dan zanimajo, koliko in kako je bilo kaj narejeno.

Sicer pa imajo tudi v Mimi peči probleme z dobavo kvalitetnega materiala. Pletivo ne prihaja pravočasno, velikokrat je nekvalitetno, kar povečuje drugo kvaliteto, znižuje dohodek in končno poslovni uspeh. Močno pa si želijo preiti na

enoizmensko delo, saj bi tako znižali fiksne stroške, zmanjšali bi določena režijska delovna mesta, razrešili pa bi tako tudi problem neurejenega otroškega varstva. Pravijo, da bodo uredili zadevo letos julija oziroma takrat, ko bodo stekli novi stroji, na katere že dolgo čakajo.

Tudi v Mimi peči imajo razglasno postajo. Glasbo je slišati v proizvodnih prostorih in delavke so nam povedale, da imajo to rade, da jih glasba vse prej kot moti. Pa se človek spet spomni obljub, da bo tako tudi v Metliki. Pa ni, in kaže, da tako kmalu tudi ne bo.

Mimopečani se radi pohvalijo s svojo žensko kegljaško ekipo in na glas povedo, da so že dvakrat pripravili srečanje kegljačic vseh naših TOZD. Na zadnjem so manjkale Črnomaljke. Ob osmem marcu so pripravili lepo proslavo, ki so jo ženske v Metliki pogrešale. Pravočasno bi se morali pogovoriti o teh stavareh, da ne bi zadnji trenutek iskali nastopajoče in rešitve. Vrednostni bon in čestitka gotovo ne odtehtata vsega.

T. G.

Zapostavljeno zapisnikarstvo

Kadar je govor o zapisnikih, se je treba včasih lotiti tudi vprašanj, ki na videz ne sodijo v to problematiko. Tega se marsikdaj ne zavedajo niti tisti, ki se imajo za strokovnjake na tem področju, ker pač zapisnikarske prakse v glavnem sploh nimajo. In posledice so znane: poenostavljanje in nesporazumi ipd., v izobraževanju za to dejavnost pa prevladuje pozitivizem, ki je drag in brez haska.

Zapisnik je dokument trajne vrednosti in je kot tak osnova za uresničevanje dogovorov, zamisli, pravic, odločitev, sklepov itd., sprejetih na določenem formalnem sestanku. Z njim potrjujemo dejstva, stanje. Tako je pisanje in oblikovanje zapisnika še kako odgovorna delovna zadolžitev. In paradoksalni skrajnosti: prva, ponavlja vidimo, da ga pišejo najnižji po rangu, ki pa so največkrat najmanj kvalificirani za tako opravilo. S tem nemalokrat stečejo dragocene misli v pesek. Hudo zgrešeno je mišljenje, da je mogoče vsebino in zapisnik oblikovati pozneje, po sestanku, morda še s pomočjo drugih, ki so na seji sodelovali – vsebina se tembolj zastira, čimveč jih sodeluje v njenem oblikovanju; in druga skrajnost, da postavimo za zapisnikarja visoko specializiranega strokovnjaka. Tedaj se spremeni marsikaj, bolj kot bi si človek lahko mislil. Besedilo je kot po pravilu tako prirejeno pogledom tega strokovnjaka, kakršno v razpravi sploh ni bilo – razkrivajo se misli, ki v razpravi sploh niso bile načete. V obeh primerih zapisnik ne ustreza resničnosti.

O spominu imamo danes že veliko raziskav in znanstveniki še posebno opozarjajo, kako hitro se začne v nas proces pozabljanja in kako se z njim kvalitativno in kvantitativno spreminja besedni in nebesedni spomin. Primer: dva strokovnjaka sta pred leti na skrivaj posnela govorjenje na nekem sestanku. Čez dva tedna sta udeležence pismeno zaprosila, naj opišejo, o čem so govorili. Poročila sta primerjala s posnetkom in ugotovila, da so se udeleženci spomnili samo 8,4 % delov razprave. Hkrati pa so navajali 48 % takih enot, ki niso točne. Poročali so o stvareh, ki se sploh niso zgodile, ali pa so se pripetile kdaj prej. Nekdo je trdil, da je eden od navzočih dal opazko, kakršno je sicer pogosto dajal, vendar ne na tem

Gasilski pevski zbor

V soboto, 3. 3. 1979 ob 13. uri, je bil v sejni sobi redni občni zbor Industrijskega gasilskega društva (IGD) Beti Metlika. Zbora se je udeležilo okoli petinštirideset gasilcev iz Beti, delegata Občinske gasilske zveze, predstavnik Kometa, predstavnik Prostovoljnega gasilskega društva iz Jurovskega Broda in vabljeni iz Beti. V razpravi, ki se je razvila po poročilih, so gasilci nakazali težave in probleme, s katerimi so se srečevali v preteklem obdobju. Ugotovili so, da je številčno stanje članstva nezadovoljivo in da je prva skrb izboljšati tako številčno stanje kot tudi strukturo članstva. Ženski desetine, ki sta še pred kratkim aktivno delovali, sta se popolnoma osuli in ostali smo le pri nekaj gasilkah. Več pa bo potrebno narediti tudi za vzgojo vseh zaposlenih. Da bi se izboljšala učinkovitost gasilcev, predlagajo gasilci ustanovitev in osamosvojitve gasilskih ekip v TOZD. Tako bi gasilci bolj zavzeto

sodelovali pri preventivnih akcijah in se obenem tudi strokovno izpopolnjevali.

Lani je sodelovalo IGD na tekmovanjih, ki jih je organizirala Občinska gasilska zveza. Na tekmovanju industrijskih društev smo dosegli odlično prvo mesto. Taka tekmovanja morajo biti seveda samo ena od oblik povezovanja med društvi, še posebno sorodnimi. Odločili smo se, da bomo tesneje sodelovali z drugima gasilskima društvoma.

Načrt dela, ki smo si ga zadali, je precej obsežen, zato se zavedamo, da ga bomo izvedli samo, če bomo imeli pomoč in podporo vseh odgovornih in

če bomo tudi sami spoznali, kako važno nalogo opravljamo.

V svoji sredi smo imeli veselje pozdraviti tudi predstavnika Prostovoljnega gasilskega društva Jurovski Brod, katerega smo izročili priznanje za nesebično pomoč pri elementarni nesreči, ki je zadela našo delovno organizacijo. Upamo, da se bo sodelovanje s sosednjimi društvi razvijalo še uspešnejše kot do sedaj.

Na koncu smo ugotovili, da je IGD v glavnem zadovoljivo opravljalo zaupano dolžnost. Če bomo hoteli, da bo tako tudi ob letu, bo treba vložiti kar precej truda.

Takole pripravljajo Jockey hlače za likanje. Dvanajst jih gre hkrati skozi likalni stroj, delavki pa imata skupno normo 1550 hlačk v osmih urah. (Foto: J. Žele)

Tribuna o preskrbi

Javna tribuna o problemih preskrbe s potrošnim materialom v krajevni skupnosti Metlika je posledica ugotovitev seje vseh zborov občinske skupščine, ki je bila 16. 11. 1978. Na tej seji je bilo kritično izpostavljeno tudi vprašanje preskrbe prebivalstva občine Metlika z vsemi potrošnimi dobrinami. Sprejetih je bilo 10 načelnih sklepov, ki konkretno ne zavezujejo posameznih odgovornih nosilcev za učinkovito odpravljanje najbolj perečih problemov preskrbe.

Občani in delavci v trgovski dejavnosti so se na javni tribuni pogovarjali zlasti o naslednjih vprašanjih:

— Investicijska politika v organizacijah trgovine je prema-

lo pogumna in ambiciozna, zlasti glede kompletiranja ponudbe. Občani menijo, da bi morali hitreje opuščati razdrobljene trgovinice, v katerih ni moč nuditi širšega izbira.

— Kritično je bilo izpostavljeno tudi neodgovorno obnašanje pri urejanju prostorskih in urbanističnih rešitev, ki so pogojevale širjenje prodajnega in skladiščnega prostora. Obstojča trgovska dejavnost je preveč enostransko usmerjena na tiste artikole, ki z malo truda nudijo dober zaslužek, kar se izraža v dejstvu, da imamo kar pet prodajalnih bele tehnike in le eno skromno za konfekcijo.

— Trgovina ne spoštuje določil zakona o blagovnem prometu, po katerih ni dovoljeno prodajati tehničnih predmetov, če ni zagotovljeno redno vzdrževanje oziroma oskrba z rezervnimi deli.

— Delovni čas v posameznih lokalih ni urejen tako, da bi zaposleni občani lahko opravili nakupe izven svojega delovnega časa.

— Oskrba občanov z gorivom in naftnimi derivati je slaba zaradi premajhnih kapacitet, tako v pogledu količine, tako tudi v pogledu prostora. Teža-

ve, ki s tem v zvezi nastajajo, segajo tudi že na področje varnosti cestnega prometa.

— Znatno premalo je naporov, da bi občani imeli zagotovljeno redno oskrbo z osnovnimi živili, pri tem je bila posebej izpostavljena preskrba s kruhom.

— Občani ugotavljajo, da se premalo spoštuje pravilnik o higienskih normah v trgovski dejavnosti, zlasti pri prodaji prehranskih artiklov (kruh, meso, suhomesnati izdelki).

Na osnovi navedenih ugotovitev so bila sprejeta naslednja stališča in sklepi:

1. Hitreje opuščati stare klasične trgovske lokale, podedovane od zasebnih lastnikov, ki sami zase ne morejo zadovoljiti potrošnikov, ker nimajo ustrezne izbire. Potrošniki želijo namreč svojih potreb zadovoljiti na enem mestu.

2. Pri načrtovanju trgovske dejavnosti se mora paziti na večjo izbiro izdelkov, ki jih danes ni možno kupiti v Metliki. Pri tem ni mogoče pristajati na ozke interese posameznih trgovskih hiš, ki želijo čimveč iztržiti, ne prevzemajo pa odgovornosti za kompletno oskrbo občanov.

V večji meri kot do sedaj se morajo čutiti odgovorne za oskrbo vse trgovske delovne organizacije, ne le MERCATOR ali KMETIJSKA ZADRUGA. Zlasti v oskrbi z rezervnimi deli za tehnično rabo.

3. V znatno večji meri kot do sedaj se morajo v preskrbovalnem procesu pojavljati dohodkovni namesto sedanjih kupoprodajnih odnosov. Ta zahteva je postavljena zlasti pri preskrbi s kruhom, mesom in ostalimi živilskimi proizvodi.

Vse slabosti pri oskrbi s kruhom so subjektivne narave, zato jih je treba takoj odpraviti. Odgovornost za to prevzemata ŽITO in MERCATOR. Izgovor, da ima ŽITO premajhen prevoznik, je treba oceniti tudi z vidika rentabilnosti poslovanja v tej delovni organizaciji. Vsekakor pa to ne more biti vzrok za pomanjkanje kruha.

— Kvaliteta in zunanji videz, kakor tudi higiena v celotnem procesu oskrbe s kruhom se morajo v najkrajšem času izboljšati. Brezpogojno je treba zagotoviti zaloge kruha v dopoldanskem času in ob delovnih izmenah, ko delavci prihajajo ali odhajajo z dela.

3. Da bi se izognili nepotrebnemu čakanju pri nakupu mesa, je potrebno urediti poslovanje preko blagajne. Ta zahteva je prav tako povezana z vprašanjem higiene.

Izbira blaga, zlasti konfekcijskega, je veliko preskromna, za-

to je nujno čimprej povečati kapacitete na tem področju in kompletirati ponudbo.

4. Takoj je treba izboljšati ponudbo suhomesnatih izdelkov, za kar sta odgovorna zlasti Kmetijska zadruga in Mercator. S tem v zvezi je potrebno spoštovati tudi normative, ki so določeni za skladiščenje teh artiklov in ostale hitro pokvarljive robe. Namestiti termometre povsod tam, kjer se hranijo izdelki, ki so pod posebnim režimom.

5. V urbanističnih rešitvah mora v najkrajšem času dobiti svoje mesto tudi tržnica, ki naj nadomesti manjkajočo oskrbo z zelenjavo in kmetijskimi pridelki.

Enaka zahteva se postavlja tudi glede oskrbe z gorivom in naftnimi derivati, ki mora razen tega ustrezati tudi normam splošnega ljudskega odpora in družbene samozasčite, zlasti pa določilom varnosti v cestnem prometu.

6. Nemudoma je treba sanirati vprašanje oskrbe občanov s pitno vodo. Konkretna zahteva pa je, da se tudi voda, ki gre v omrežje za široko potrošnjo, fizikalno čisti.

7. Blagajniško poslovanje v vseh trgovskih organizacijah mora biti urejeno tako, da bo na razpolago dovolj drobiža. Ni mogoče pristajati na to, da se namesto drobiža dobivajo konzerve, bomboni ali drugi artikli.

8. Več skrbi je potrebno posvetiti izbiri in izobraževanju kadrov. To vprašanje ne zadeva samo novih delavcev v trgovini, temveč se razširja na vse odnose v stikih prodajalec-potrošnik. Enako je treba začeti tudi z vzgojo potrošnikov in to že v najzgodnejši mladosti, zlasti pa v osnovni šoli.

POSNEMANJA VREDNO

Sindikata Kometa je dal namesto venca na grob očeta sodelavke Štefke Nemančič 500 dinarjev za gradnjo in opremo Onkološkega inštituta v Ljubljani. Njihova poteza zasluži pozornost in po premisleku tudi posnemanje.

IZLETI – LETOVANJA

Če bi kdo hotel na izlet v inozemstvo (Maroko, Španija, Grčija, Kreta, Tunizija) ali pa bi hotel letovati v Tuniziji, naj se oglasi pri tovarišu Jožetu Novaku, kjer bo dobil vse potrebne informacije in prospekte. Njegova interna telefonska številka pa je 51.

KOMET

Rezultate poslovanja pri nas obravnavamo ob vsakem trimesečju, oceno zaključnega računa pa dajemo v obravnavo že pred končno izdelanim zaključnim računom.

Iz prikazanih podatkov je razvidno uspešno poslovanje v letu 1978. Celotni prihodek je za 4 % nad planom, dohodek enako presega vsak član za 4 %, čisti dohodek je višji za 7 %, ostanek čistega dohodka pa je višji za 47 % od planiranega. Materialni stroški so presegli plan z večjim odstotkom kot celotni prihodek zato, ker so cene materiala rasle hitreje kot smo predvidevali in močnejše kot so rasle cene naših izdelkov.

Da je ostanek čistega dohodka toliko nad planiranim, je vzrok v tem, da smo v letu 1978 dosegli nenormalno nizko amortizacijo (63 % od planirane), ker imamo izredno stare stroje, ker je bilo pogodbenih obveznosti le 56 % od planiranih in ker so kupci poravnali svoje obveznosti mnogo bolje kot v preteklih letih.

Zaključni račun še ni izdelan v celoti, zato je možno, da se ostanek čistega dohodka zniža za eventuelne davčne obveznosti, vendar ocenjujemo, da večje

spremembe v rezultatu ne bo.

Dober rezultat je v tem trenutku toliko bolj dobrodošel, ker se pripravljamo na izgradnjo skladiščnih prostorov in modernizacijo opreme (nabava nujno potrebnih strojev), ko bomo nujno potrebovali lastno udeležbo pri teh investicijah.

Z. MIŠMAŠ

V soboto, 24. februarja 1979, je bila v Beti proslava za krvodajalce, ki so dali kri več kot petkrat. Priznanje je dobilo več kot sto krvodajalcev. Največje pa je dobil Rudi Hrstar, ki je dal kri že kar šestindvajsetkrat. Tudi delovna organizacija Beti je dobila priznanje za petindvajsetletno krvodajalstvo na Slovenskem.

Vsem, ki niso bili vpisani, se opravičujemo. Točnih podatkov nismo mogli dobiti, zato bodo vsi, ki so izpadli, prejeli priznanja v svojem kraju ali pa naslednje leto.

Odločili smo se, da bo ob novih volitvah izvoljen nov odbor za krvodajalstvo, ki se bo ukvarjal le s krvodajalstvom. Pripravljamo pa še drugo novost: uvedli bomo svojo kartoteko, da v bodoče ne bo več prihajalo do pomanjkanja. Rdeči križ podeljuje priznanja vsem krvodajalcem, ki so darovali kri več kot petkrat. V. SLOBODNIK

(Nadaljevanje s 5. str.)

sestanku. Drugi je izjavil, da se je predsednik zahvalil govorniku, kar spet ni bilo res. V raznih malenkostih so pretiravali. Poročila so bila vse prej kot obnova razprave (Pečjak).

Takih neugodnih ugotovitev bi lahko naštevali še in še, vendar se zdi, da je že samo ta primer zagotovo dovolj, da nas prepriča, kako negotov je naš spomin in kako napačno je naknadno oblikovanje zapisnika, po seji, ko naj posamezniki, „šefi“, pomagajo (nezadostno usposobljenemu zapisnikarju) dopolniti besedilo posameznih točk dnevnega reda, „da bo bolj ustrezalo“. Nemaokrat prihaja v takih primerih do tendencioznega oblikovanja vsebine v tem smislu, kako je kdo glede na svoje pričakovanje hotel razumeti razpravo. Stvari, za katere mislimo, da smo si jih zapomnili, se v nas zares hitro spreminjajo in to ne samo po tem, kako smo naravnani, ampak tudi časovno zbledijo. Psihologi ugotavljajo, da že v prvi uri pozabimo nad polovico tistega, kar bi si radi zapomnili, da si še najbolj zapomnimo začetek in konec razprave ali predavanja oziroma prebranega. Po dveh ali treh urah nam ne ostane v spominu niti petina. Pozabljanje pa še kar naprej raste in ob tem se začenjajo še znane kvalitativne spremembe spomina: da se dvoje ali več enot stisne v eno; včasih ostane osnovna vsebina v glavnem nespremenjena, toda podrobnosti „hlapijo“, ali pa se močno spremenijo; včasih pa se osnovna vsebina spremeni in postane bolj racionalna, logična in konvencionalna, podrobnosti se predrugačijo skladno s spremembami vsebine; včasih gre osnovna vsebina povsem v pozabo, spominjamo se le posameznosti, zato je obnova slabo sestavljena in obnavljamo le podrobnosti, ki so nas napravile močan vtis; zelo pogosto odpadejo ali se spremenijo osebna in krajevna imena, številčni podatki itd.

Po navedenem že lahko rečemo, da mora biti zapisnikar zares ustrezno pripravljen za svoje odgovorno delo, da mora biti razgledan v stroki, da mu vsebina razprave nesme biti tuja, da mora imeti določene izkušnje in obvladati spretnosti za pisanje zapisnika in obvladati mora tudi jezikovna pravila in še, imeti mora določene osebnostne lastnosti: odgovornost, iznajdljivost in samoiniciativnost pri delu ipd., da bo zapisnik nastajal že med samim sestankom, zborovanjem, posvetovanjem itd. Po seji se vsebina

le razčleni na obvezne sestavne dele zapisnika.

Administrativna funkcija je potrebna vsaki organizaciji, toda če je ta nestrokovno vodena in postane breme, tudi bralno breme, se je hitro oprime negativni prizvok „birokracija“ v smislu biropatologije ipd. To velja tudi za zapisnikarstvo. To še najbolj takrat, ko gre za papirnato vojsko in za pisanje vsega potrebnega in nepotrebnega, kjer se še črka postavi nad človeka. Tudi za to delo mora biti človek ustrezno usposobljen. Če pa so zapisniki velikokrat slabi, neurejeni, ni za to vedno kriv le zapisnikar, temveč tudi vodja sestanka, ki se mu ni posrečilo obvladati razprave. Za vodenje sestankov in razprav veljajo natančno določena pravila. Če hočemo torej prispevati k dobremu zapisniku, spada obveščeno zapisnikarja o planu in programu sestanka med obvezne sestavine priprav, ki jih mora opraviti tisti, ki sejo sklicuje, vodi. Dobro se je pogovoriti o predvidenem poteku razprave in na kaj kaže biti še posebno pozoren. Brez večje razlage lahko rečemo, da je urejeno poslovanje in urejena administrativna funkcija kazalec za napredno organizacijo, medtem ko lahko birokracija v negativnem smislu jemljemo kot sinonim za protirevolucionarnost.

Naj našo navedeno trditev utemeljimo z dvema primeroma. Rekli smo, da mora biti za zapisnikarstvo človek ustrezno kvalificiran, torej posebej pripravljen za to delo. Zapisniku vsakdo res ni kos. To vidimo že po tem, kako se ljudje tega dela branijo. Zato bomo navedli tu dva primera o funkcionalni pismenosti, pa brez komentarja: prvič, da so že leta 1961 naši ekonomisti ugotovili, kako med delavci brez šol in višino narodnega dohodka obstaja negativna korelacija 0,882; in drugič, da so ameriški ekonomisti izračunali, da bi 43 milijonov zaposlenih Amerikancev povečalo narodni bruto proizvod za nad sto milijonov dolarjev, če bi svojo splošno izobrazbo zvišali na raven srednje šole. Naši zapisnikarji v glavnem nimajo popolne srednje šole. To seveda lahko tudi obrnemo in ugotovimo še to, kar je na dlani, da je namreč še tako delovno naprežanje lahko prazno, če v njegovi storilnosti ni tiste prispevnosti družbenemu delu, s katero v dnevni praksi merimo resnično produktivnost. Prav bi bilo, če bi kdaj izračunali, koliko nas stane ena tipkana stran urejenega zapisnika.

Če klasificiramo zapisnik po obliki, govorimo med drugim o stenografskem zapisniku, o red-

nem ali navadnem ali kratkem zapisniku, o sklepnem zapisniku ter o zapisu. Vsem tem so skupne nekatere obvezne sestavine: besedica „zapisnik“, in sicer v zvezi s pridevnikom stenografski, sklepni ipd.; redna številka in vrsta sestanka zbora; kraj, datum, ura začetka in konca sestanka; podatek o udeležbi, o odsotnih članih zbora, isto za druge vabljenе, in podatek o sklepčnosti; kdo je odprl in vodil sestanek, pri večjem zborovanju imena izvoljenih članov predsedstva; kdo je zapisnikar, pri večjih zborovanjih tudi imena overoviteljev; z vabilom predloženi dnevni red in njegovi morebitni popravki; sledi vsebina uvodnega poročila, predlogov, razprave po posameznih točkah dnevnega reda in na koncu ali kako drugače, vendar obvezno vidno označeni, sklepi in kako so bili ti sklepi sprejeti; vmes med besedilom je treba obvezno označiti morebitno prekinitev sestanka; na koncu podpis vodje sestanka ali članov predsedstva na desni, podpis zapisnikarja ali zapisnikarjev na levi in če so overitelji, še njihov podpis na sredi pod žigom; v sklepih je poleg števila treba postaviti rok za izvedbo naloge in navesti, kdo je zanjo zadolžen (kolektivna: individualna odgovornost!). Če se držimo vsaj teh nekaj obveznih sestavin zapisnika, si že olajšamo njegovo oblikovanje med sestankom samim (Pavlič).

Redni ali navadni zapisnik ali – kakor ga mnogi imenujejo – kratki zapisnik ali zapisnik v izvlečku, je v bistvu nastal zaradi neznanja in nepripravljenosti za zapisnikarstvo. To je najbolj pogosta oblika, toda tudi najtežja in ni ji vsakdo kos. Ker je tak zapisnik krajši, je tudi preglednejši. Dejansko gre pri takem zapisniku za novo ustvarjanje vsebine. Tisti, ki želi posamezne razprave skrajšati ali jih združiti, da bi ostalo v besedilu zares samo najpomembnejše, mora že veliko znati. Tako delo zahteva tudi veliko časa in problemi nastajajo prav tu, velikokrat so taki zapisniki brez

repa in glave, iz njih nihče ne zmore razvozlati vsebine sestanka. Glede na dolžino gre pri teh zapisnikih za celo skalo, od zelo kratkih do precej dolgih – največkrat o tem odloča usposobljenost tistega, ki piše, pa tudi vsebina itd.; sklep mora biti seveda tudi v tem zapisniku zapišan dobesedno.

Sodobnost označujejo nekatere kot revolucijo komunikacij in z eksplozijo izobraževanja. Žal pa se tisti, ki jim šola ni dala za poklic ustrezne funkcionalne pismenosti, le s težavo in v izjemnih primerih „pregrizejo“ do samoizobraževanja in še naprej do permanentnega izobraževanja. Potem nas ne sme presenečati opazka profesorja Rudolfa Rakuše, da se je „po statističnih podatkih v zadnjih 100 letih povečala storilnost tovarniškega dela za skoraj 15-krat, storilnost administrativnega dela pa v istem obdobju komaj za polkrat. Ugotovitev je porazna in problemi prizadevajo gospodarstvenikom mnogo skrbi“. Nanaša se predvsem na administrativno-tehnična opravila, ki jih nasploh radi precenjujemo in tudi podcenjujemo: prvič zato, ker pri teh opravilih pripisujemo strokovnost temu, kar naj bi bila splošna izobrazba in spretnost vseh; in drugič, ker je ponavadi strokovno šolanje teh kadrov, ki so največkrat zapisnikarji, pomanjkljivo, neustrezno, ne daje jim funkcionalne pismenosti za opravila, za katera menijo, da so usposobljeni.

Naj navedeno trditev še utemeljimo, da z izključnim strokovnim usposabljanjem ter poudarjanjem spretnosti ustvarjamo pohabljenega človeka: „virtuoz na delovnem mestu za delovne operacije in invalida v družbenem življenju“. Nič ne pomaga, še najbolj spreten strojepisec ne pomeni veliko, če ne ve, kaj piše, in tudi še tako uren stenograf ni tako dober kot najslabši magnetofon, če nima v sebi znanja, da bi bil redaktor besedila, in če oba vrh tega nista kos zahtevam nove poslovne tehnologije.

Posnetek je bil napravljen v TOZD Konfekcija Metlika. Na njem so dekleta pri pakiranju končnih izdelkov, ki odpotujejo nato v skladišče in dalje na trg. (Foto: J. Žele)

8. marec v Žakanju

Na praznik žena je bilo v Žakanju posebno svečano vzdušje. Ob 13.30 smo pripravili kratek kulturni program, ki so ga izvedle naše mladinke in učenci osnovne šole Žakanje-Jarki. V začetku je spregovoril ženam-materam vodja obrata tovariš Tošeski. V svojem govoru je orisal boj žene za svoje pravice, njeno vlogo med narod-

noosvobodilno vojno in pomen žene-delavke in samoupravljalke v današnji družbi. Ob recitalu z naslovom Najlepša mama

Vezilo, glasilo DO Beti in Komet ureja uredniški odbor: Toni Gašperič (glavni in odgovorni urednik), Slobodanka Videtič, Dragica Nenadič, Desimir Milovanović, Cveto Rus, Zdenka Jarnevič, Viktor Kozjan, Jože Gerksič, Tone Omerzel, Ivica Rajgelj, Jožica Cigič, Zdenka Gerksič, Branko Herak, Milena Pavuna, Zvonka Gorenc, Sonja Zorc, Marjetka Žele, Milka Mavrin, Dalibor Hrste, Vera Kostelev, Martina Jakofčič, Ivan Bordarič in Irena Kostelev. Tehnični urednik: Janez Pezelj. Vezilo izhaja v nakladi 2100 izvodov, in sicer enkrat na mesec. Priprava in stavek: ČZP Dolenjski list, Novo mesto, tisk: Knjigotisk, Novo mesto. Naslov izdajatelja: Beti, Tovarniška 2, Metlika.

na svetu so bile navzoče ganje-ne, marsikateri materi je stekla solza po licu. Tudi druge recitacije osemletnih deklic so bile deležne močnega aplavza. Za zaključek so dekleta zaplesala hrvatsko narodno kolo, naše mladinke pa so zapele ob spremljavi harmonike pesem Zaboravi, majčice, brige...

Po končanem programu smo nadaljevali zabavo in ples v naši menzi do poznega večera.

Takšnih in podobnih prireditvev si v bodoče še želimo.

JOŽICA KLEMENČIČ

BETI: KRAŠKI ZIDAR 82:91 (40:47)

V zelo zanimivi tekmi je doseglo moštvo iz Sežane pomembno zmago v Metliki. Od samega začetka so „zidarji“ vodili in so dali tako vedeti, da resno mislijo na zmago. Pred skoraj prazno dvorano sta sodila Gregorič in Stvarnik.

Za Beti so igrali: Gršič 4, Medek 26, Gerbec 6, Švinger 18, Šahmič 14, Nemanič, Vergot 8, Kremesec 6.

BETI: JEŽICA 90:80 (46:39)

V srečanju z Ježico, ki je bila do tega srečanja vodeče moštvo, so dosegli domači igralci prvo zmago v super ligi. To je bila odlična igra, a tudi zelo zanimiva, v dvorani pa je bilo zelo malo gledalcev.

Beti: Jurajevčič, Gršič 10, Medek 44, Badovinac, Einsiedler 8, Švinger 14, Šahmič 4, Vergot 6, Kremesec 4.

RUDAR: BETI 84:90 (41:40)

V zaostali tekmi četrtega kola slovenske super lige so dosegli Metličani pomembno zmago. Rudar je vodil ves prvi polčas, dokler se ni razigral atraktivni Šahmič, ki je dosegel nekaj zaporednih košev in je bil prav gotovo najboljši igralec na igrišču. Gledalcev je bilo okoli sto, sodila pa sta Gregorič in Plevnik.

Beti: Gršič 2, Medek 37, Jurajevčič, Švinger 14, Šahmič 26, Nemanič 10, Kremesec 1, Vergot.

TRIGLAV: BETI 84:83 (44:37)

V nezanimivi tekmi so zapravili Metličani priložnost za novo zmago, ki bi jim veliko pomenila za obstanek v slovenski ligi.

Za Beti so igrali: Jurajevčič, Gršič 8, Einsiedler, Švinger 14, Šahmič 30, Nemanič 8, Vergot 16, Kremesec 7.

BETI: LITIJA 106:87 (50:31)

Ponovno prazna dvorana, odlična igra domačih košarkarjev in nova zmaga. Gostje niso imeli nobenih možnosti za zmago, saj je bilo že v prvem počasu za dvajset razlike, v drugem delu pa celo za trideset. Metličani so dosegli v tej tekmi svojo prvo letošnjo stotico.

Igrali so: Gršič 6, Medek 32, Gerbec 4, Einsiedler 2, Švinger 9, Šahmič 19, Nemanič 22, Vergot 2, Kremesec 10.

FRUCTAL: BETI 94:91 (50:40)

Že spet so Metličani zapravili priložnost premagati slabšega nasprotnika in dve točki sta šli po vodi. Pri Fructalu je igral tudi bivši član Beti Davtovič in

prav po njeni zaslugi so Metličani izgubili.

Beti: Gršič, Medek 32, Gerbec 11, Einsiedler 14, Švinger 14, Šahmič 14, Nemanič, Vergot, Kremesec 6.

STEVICA MEDEK

BELOKRANJSKA LIGA

V metliški dvorani se odigravajo tekme belokranjske košarske lige, v kateri nastopajo moštva iz Metlike (Partizan I, Partizan II), Čmomlja (tri ekipe) in Semiča. Organizator in pokrovitelj je telesnokulturna skupnost Metlika, tekme pa igrajo v soboto in nedeljo dopoldne. Do zdaj so bila odigrana štiri kola, vodi pa moštvo Metlike, in sicer Partizan I. To so metliški old boysi, ki so brez poraza in bodo gotovo tudi končani zmagovalci.

Za Partizan med drugi igrajo: Predovič, Popovič, Gašperič, Vidic, Prevalsek, Cigič, Vlah, Guštin, Šturm, Mlačak.

Ko potekajo revije na Veselici, gre do naši predstavniki s celotno jesensko-zimsko kolekcijo 79 po Dalmaciji, Vojvodini, Hrvatski in Bosni. Najnovejša kolekcija je lepa, zato bodo zaključki gotovo uspešni. (Foto: J. Žele)

Jesensko-zimsko kolekcijo 79 zaključujemo letos v gostišču Veselica. Pred zaključevanjem imamo kratek prikaz najuspešnejših modelov. Manekenke so dekleta iz naše delovne organizacije, stranke pa so v glavnem iz Slovenije. (Foto: J. Žele)